

gaiąc tedy Krol Pan nasz miłosciwy przezemnie was upomina, abyscie się do zgody brali y w tym miescie Wilnie, aby za bytnością Krola Pana szczęśliwie to opus się zaczęło. Przychęćcie Krola J. M. do nadania większych wolności temu miastu, y wam samym pracuiącym około tej zgody do łaski w okazyach podanych. Przychęćcie y nas, krotzy wiele Cerkwi w maiętnościach mamy, że o cerkwie y dobra duchowne wasze iednako stawac y bronie iako duchownych S. Kosciola Rzymkiego będziemy.

XXXI.

Декретъ Петриковскаго трибунала, осудившій на „инфамію“ перемышльскаго епископа Сильвестра Гулевича и многихъ другихъ православныхъ за нападеніе и насильственное отнятіе отъ униатовъ монастыря Святаго Спаса.

1637 года, марта 13.

Actum Petricoviae in Iudiciis Ordinariis Generalis Tribunalis Regni, feria sexta post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo septimo.

Prout infrascripta pars actorea infranominandam presentem citationem in iudicium presens Tribunalicium Lublinense, seu eo deficiente Petricoviense, citavit citatione literali tenoris eiusmodi:

Vladislaus Quartus, Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae Czernihoviaeque, nec non Svecorum, Gottorum Vandalorumque haereditarius Rex.

Vobis Generoso seu, ut solummodo nominaris, Reverendo Semioni sive Sylvestro Hulewicz Woiutinski, principali ac primario infrascriptorum autori, Generosis ac Nobilibus tum Religiosis ac Honestis Alexandro et Danieli Hulewiczom Woiutinskim, Andreae Kozanowski, vexillifero Czernihoviensi, Andreae, seu cuiusvis alterius nominis, Zahorowski, Marco Wysoczanski, Andreae Turczanski Kusieliczka, Iwano Popiel Romanowicz, Basilio Litinski, Petro Szepticki, Theodoro Winnicki, Paulo Wysoczanski Andreiowicz, Samueli (et) Xenophonti Litinskim, Iwano Radziowski, Andreae Kopystinski, Petro Dubrawski, Wasko Petraszowicz, Lucae Fietkowicz Kiszczak dicto Jaworskim, Alexandro Nihrebecki, Alexandro filio, Petro et Paulo Baczynskim, Andreae et Stephano fratribus germanis Litinskim, Petro Michowicz,

Farato et Michaeli Błużowskim, Alexandro Terlecki Olechowicz, Lesio Terlecki filio olim Procopii Simkowicz Terlecki, Iwan Stephano-wicz et Wasil Czernieckim, Heliae Horodiski, Jackowi Bereznicki seu Turowski, Paulo Kulikowski, Semioni Choloniowski, Myszka filio Ni-colai, Ioanni Nicewicz, Leontio Dubrawski czerniec, Iwano poponi So-zanski, Iwan Zachwatayko poponi Wisnensi, Andreae Haytowicz po-poni de Praemyslia, Zasanski et Ioel czerniec de Dobromil oriundo, Iwano et Fedorio poponis Torskim, uti comprincipalibus et primariis infrascriptorum cooperatoribus, nec non Laurentio Drozdowicz, Samueli Mużyłowski et Procopio dicto Topolnicki; de civibus vero Premislien-sibus: Famatis Gregorio Zabłocki, Nicolao, Petri et Stephano filio Sanoekim, Nicolao et Petro Piatosotnikom, Iwano Kuzmicz, Ferens Koropczak, Stephano Suchocki, Heliae justitori, Nicolao Baran, Petro Facino, Procopio Zubowicz sartori, Alexandro Kiznik, Wasilio Rewak, Gregorio Niemirowski, Sienko Drabik, Alexandro Korendicz sartori, Nicolao Karłowicz Lithuano, Iwan Kołtun, Sophron Komastenski—po-ponibus Praemisliensibus, Quisko Walawski, Theodoro Malinka, Le-ontij dyak a Sancta Trinitate, Sawa Turowski, Demetrio Chromy—subcastrensi, Iwan Błahowiczenski; Oppidanis vero Solscensibus: Iwan poponi Sliniski, Alexandro et Porphirio Dobrzanskim popowiczom, Hrickowi Stamel; oppidanis Drohobycensibus: Iwan Boniawski, poponi Turowski Iwan, Maximeczuk, Ferens—iustitoribus, Andreae pictori, Fe-d(oro) Panaszewicz et Warłam Broszniowski Derezicensi Archiman-dritae; antiquae civitatis Sambor oppidanis: Iwan poponi, Hricko Pacz-kiewicz Lesko Kuznierz, Wasko Dyakonik, Severino Krawiec, Wasko Kuznierz, Hrycko Zaiączek, Iwan et Hricko Haraznikom; Kniaziovi-bus autem: Stephano Gozdecki Kraynik, Stephano Koblanski, Iwano poponi Koblanski, Petro Terszowski, Petro et Wasil poponibus Ter-szowskim, Stephano et Lucae Kniasiovibus, Iwan pop Lużecki, Pet-ro pop et Theodoro Strzelbickim, Iwan pop et Iwan Kniaź Suszyckim, Janio et Tyniec Kniaziovibus Lipinskim, Kniaziovibus tribus Smiere-czanskim dictis Nalewaykom, aliisque plurimis principalibus et com-principalibus complicibus. Qui etsi ad praesens ignoramini, praesenti autem citatione comprehendi censemini et pro expressis haberi debetis ita, ut quandocunque ad notitiam ducerentur salva vestri nomi-natio praecustoditur, de personis et bonis vestris generaliter omnibus mandamus, ut coram iudicio nostro ordinario generalis Tribunalis

Regni Lubliniensis, seu eo deficiente, Petricoviensis, a positione praesentis citationis in duabus septimanis aut tunc, dum et quando causa praesens ex registro publico conservatarum causarum recentium criminum compositi iudicii spiritualis iuxta exigentiam causae et eiusdem iudicii nostri ordinationem ad iudicandum legitime inciderit: Ad instantiam instigatoris iudicii nostri eiusdemque delatorum, admodum Reverendi in Christo Patris Athanasii Krupecki, ritus Graeci Praemisliensis et Samboriensis episcopi, et totius Venerabilis ecclesiae Cathedralis Praemisliensis Capituli, nec non Religiosi Iosephi, prioris monasterii Sancti Salvatoris, et Generosum Nicolai et Ianusii fratrum germanorum Krupeckich, actorum personaliter peremptorieque comparatis. Quia vos inhaerendo constitutionibus Regni ratione infrascriptorum sancitorum citat ideo: Quia vos tempore certo nuper praeterito in protestatione, eo nomine per actores contra vos facta, ad quam actores cum praesenti citatione in toto referunt specificato, nulla habita ratione legum et constitutionum Regni vetustarum et recentium cunctarum magistratusque superioritatis, nec poenas contra invasores, homicidas, depraedatores publicarum libertatum et securitatis personarum spiritualium ac saecularium unitorum atque ecclesiarum, monasterium ritus Graeci bonorumque ecclesiasticorum immunitatis violatores, denique in privatos hominum equestris ordinis et status spiritualis carceratores, eisdem legibus et constitutionibus Regni descriptis, metuendo modo et ordine praedicta protestatione declaratis. Monasterium Sancti Salvatoris, residentia actorum Reverendi Episcopi et Religiosi Prioris, manu violenta, tumultuarie, hostili et guerico more invasistis, oppugnastis et expugnastis; actores—Reverendum Episcopum contumeliis, opprobriis, verberibus, colaphizationibus, subsanationibus, protrusionibus, Generosum vero Janusium Krupecki vulneribus laesis, cruentis, affecistis, Honestum olim Nicolaum Stebeski, famulum et musicum actoris Episcopi, bombardarum et thelorum ictibus trucidastis, alios vero, utpote: Honestos Ignatium Straszowski et Hiacinthum Jurow, sanciastis, Venerabilem Gregorium Bandrowski, unum ex capitulo, tergis securium et fustibus concussistis, et tam actores, quam amicos (quorum cuilibet salvae vobiscum reservantur actiones) ac famulos illorum privatis carceribus inclusistis et in iisdem spacio eadem protestatione defendere arcta sub custodia detinustis, prout et hactenus praedictos Venerabilem Bandrowski capitularem, tum Ignatium Straszow-

ski et Petrum Paszowski in carceribus detinuistis; nec his contenti, sacramenta ecclesiae violastis et conculcastis ornamenta, templi etiamque suppellectilem tam ecclesiasticam, quam domesticam, actores et familiae eorum proprium in magna quantitate et praecio, iuxta Regesro officio Castrensi Praemisliensi reproducta, iura et privilegia munimenta violenter recepistis et spoliastis. Ideamque Deiparae Virginis et Coelituum discerpistis aliaque horrenda patrastis, actores in Unione Sacrae Romanae Ecclesiae exteres pubastis, impediustis et oppressistis,—per quod contra leges et constitutiones Regni, praemissa patrare severe prohibentes, deliquistis et in poenas, ex iisdem legibus et constitutionibus Regni promantes, incidistis eosdemque succumbuistis, ad quas super personis et bonis vestris generaliter omnibus pro exigendae causae decernendas et extendendas et per ministerialem publicandas praesentibus citamini iudicialiter sitis ad praemissa et alia omnia latius vobis futuro in termino declaranda et comprobanda responsuri. Datum Lublini, feria tertia post festum Sanctae Margaritae et Martyris proxima, anno Domini millesimo sexcentesimo trigesimo sexto.

Quo in termino ex eadem citatione tum et remissione a iudicio Tribunalis Regni Lublinensis eiusque termini, inter causas spirituales recentium criminum arestorum compositi iudicii, legitima conservati-
one tum ex registro publico legitime incidenti,—iudicium praesens Tribunalicium Petriconiense ex pertinentibus controversiis: quantum attinet Generosos Zahorowski et Kozanowski eo attento,—quoniam contra ipsos non in bonis eorum posita citatio, verum in alienis; ideo ipsos ob inordinatam citationis positionem a citatione et termino praesenti liberos pronunciaverat et actoreae parti eosdem denuo ad iudicia Tribunalicia citare, si vellit, decreverat. Quantum attinebat reliquos citatos, in citatione contentos, quoniam actio praesens ratione velontiarum mota et instituta est: ideo foro causae huic competenti ad invento eisdem citatis procedere decreverat, mox respondere et directe respondere seorsivis suis decretis inuinxerat. Post decretam vero responsionem, iudicium praesens Tribunalicium Regni Petricoviense eo attento, quoniam citata pars pro parte sua, scrutinium iuxta constitutiones eo nomine sancitas in tempore debito non expedit in terminoque deducti per actoream partem scrutinii per suos mandatorios controversias fecerat, neque protestationis per actoream partem factam ignorantia pretendere potest. Ideo eosdem citatos

beneficio deducendi scrutinii ab usos fuisse adiudicaverat et ad legendum scrutinium partis actoreae processerat. Quo scrutinio lecto et debite perpento, iudicium Tribunalicium Petricoviense propiorem actoream partem ad conveniendum fuisse adiucaverat et decreverat. Quatenus actorea pars cum sex testibus nobilibus medio corporali iuramento ab actu illo in duabus septimanis proximis hic coram iudicio Tribunalicio Petricoviensi iuxta rotham, in eodem decreto Tribunalicio Petricoviensi expressam, iuraret terminumque partibus in eisdem duabus ab actu illo septimanis proximis hic coram iudicio Tribunalicio Petricoviensi aut, si hic determinata non fuerit, coram iudicio Tribunalicio Lublinensi, ad prestandum et attentandum hoc idem iuramentum ulteriusque contra se iure procedendum conservaverat peremptorium; decreto eodem Tribunalicio Petricoviensi letiori mediante. In termino itaque hodierno vigore eiusdem decreti Tribunalicii tum et eius conservationis termini ac Regestri publici nec non aresti nomine suprascripte citationis praesentis per ministerialem Ioannem Liszonicki officiose impositi et admissi in diem hodiernam legitime iucidentur partibus ipsis, actori quidem Reverendo Krupecki et eius capitulo Praemislensi ac aliis Krupeckie per Reverendum Athanasium, Episcopum Praemislensem, et Michalem Kreczkowski praesbiterum, et Metrophanum Belski diakonum, et Nicolaum ac Ioannem Krupeckie personaliter, citatio vero Woiutinski Hulewicz, Turzanski et aliis per ministerialem Georgium Kowalski coram iudicio praesenti comparentium et iudicialiter controvertentium, quarum controvertiis iudicium praesens Tribunalicium Petricoviense exauditis partibus causam prosequi demandavit, in prosecutione vero causae eiusdem iudicium praesens Tribunalium Petricoviense suprascriptae actoreae parti ministerialem Regni Generalem Providum Ioannem Kothowicz de Kamiensko ad pronuntiandam ipsi iuramenti rotham, in decreto Tribunalicio Petricoviensi expressam, addidit. Quod iuramentum suprascripti actores personaliter coram iudicio praesenti comparentes, in facie iudicii praesentis iuxta rotham ipsis per ministerialem pronunciatam praestiterunt, quod in testes ipsorum similiter fecerunt, prout idem ministerialis ad praemissa peragenda additus iudicio retulit. Post quod praestitum iuramentum et recessum temerarium eiusdem suprascripti Nobilis Georgii Kowalewski pars ipsa actorea, coram iudicio praesenti compars et terminum eundem attentans, praedictam citationem partem ad iudicium praesens Tribuna-

licium Petrikoviensi per ministerialem Regni Generalem Providum Ioannem Kothowicz de Kamiensko iuridice acclamare procuravit. Quae sic acclamata existens, cum tamen in termino praesenti nec per se, nec suum quemvis legitimum plenipotentem paruit (et idem ministrialis iudicis retulit) imo contumax extitit, proinde in talem ipsius citationis partis contumaciam eandem actorea pars admittente iudicio praesenti iterum post arestum similis prioris condemnationis in suo lucro pro toto iudicialiter condemnat; in vim cuius lucri in contumaciam partis citationis, iudicium praesens Tribunalium Petricoviense iuri communi et iustigationi partis actoreae, inhaerendo poenas ratione, praemissorum demeritas videlicet super Nobilibus poenam infamiae et de Regno Poloniae dominiisque illi annexis proscriptionis, super vero plebiis, in citatione et protestatione expressis, infamiae et colli decrevit ipsosque citatos infames et capite plectendos esse censuit, ministerialemque Regni Generalem Providum Bartholomeum Passerinum de Wilka wies ad publicandam et proclamandam eandem poenam infamiae ipsis irrogatam eidem parti actoreae addidit. Qui quidem ministrialis, a iudicio praesenti additus, ut praedictam citatam partem in citatione et protestatione expressam infamem et de Regno Poloniae dominiisque illi annexis praescriptam esse, in frequentia multorum hominum equestris et plebeae conditionis ad iudicia moderna congregatorum publicasse, proclamasse et debitae notitiae omnium deduxisse, in facie iudicii praesentis recognovit. Nihilominus iudicium praesens post publicatam poenam eandem infamiae, causam hanc cum toto eius effectu ad partes ipsas ad capitaneum loci seu locorum capitaneos, officiaque illorum castrensia, capitanealia competentia et magistratus ipsos civiles, sub cuius vel quorum iurisdictionibus citati infames ptebeii cum bonis suis subsunt, et ubi in persona coepi et detineri possunt pro ultimaria et finali super ipsis et bonis eorum iuxta praescriptum statuti exemptione et ultimario de personis illorum sumendo supplicio videlicet privatione colli uti plebeiis personis remisit ex praesentibus remittorum.—Urbanski. Marcianus Zaleski, notarius terrestris Siradiensis.

(Изъ актовой книги, находящейся во Львовскомъ Бернадинскомъ Архивѣ, подъ названіемъ: *Inducta relationum inscriptorum Castrensium Premisliensis*; № книги 359, лл. 435—441).

Примѣч. Краткое упоминаніе о насильственномъ отнятіи православ-

ными отъ уніатовъ монастыря Св. Спаса и рѣшеніи этого дѣла на Петриковскомъ (Піотрковскомъ) трибуналѣ находится въ рукописи *Л. Книжки* (выдержки изъ нея въ *Сводной Галицко-Рус. лѣтоп.*, стр. 78); здѣсь говорится: „*Ipsum Athanasium carceribus inclusit (Гулевичъ). Hostia conculcavit, supplectilem et privilegia diripuit. Hulewicz iste absque electione et privilegio est consecratus*“. Болѣе обстоятельный разсказъ находится въ реляціи Суши. Здѣсь читаемъ: „*Ideo patrem suam disunitus Episcopus Hulewicz occupare volens monasterium s. Salvatoris ad Episcopatum eum pertinens anno 1633 (sic!) die 10 Junii cum 20000 nobilium Ruthenorum civium et Rusticorum evasit sepes monasterii diruit omnes cellas, granarium, penu caeteraque omnia ad rem familiarem attinentia uno impetu in suam potestatem redegit. Confugientibus famulis et amicis Krupecii ad turrin eius loci muratam (ubi post strenue se per 10 circiter dies non sine mutua caede defenderunt) Krupecius antem ipse tum divina celebrabat, auditoque tumultu, fores Ecclesiae obserari jussit, sacrumque inceptum, jam enim communio fuit, finivit brevi. Sed schismatici fores Ecclesiasticas securibus exsecarunt, et tumultuatim Ecclesiam invaserunt, Huleviccium introduxerunt. Krupecio vestimentis sacris induto imprimis schismaticus nobilis Markiewicz ad pectus duo pistoleta globis onerata apposuit, quae quidem ignem dederunt, non tamen exploderunt. Tum iisdem pistoletis, dum vult caput Eppo concutere, alii autem dissecandum, occidendum clamitarunt. Disunitus ipse Hulewicz periculum advertens pallio eum Eppali contextit et ne hoc scelus attentarent, exclamavit, ac ad sacristiam quantotius introduxit occlusitque, in qua miser Krupecius nec edens nec bibens ad mediam sedit noctem sedatoque iam plebis insolentis tumultu disunitus Hulewicz silenter eum eduxit. Carosae eius propriae equis subditorum junctis impositum post unum milliare sine pileo vesticula una tectum evehi praecepit, qui tandem derelictus solus noctu, parochum samboriensem prope existentem adiit, carrozzam autem, stramen in ea rutscii accendentes, cum impetu in Tyran profluentem detruserunt.*“ (*Annal. Eccles. Ruthenae, Harasiewiczza, Leopoli, 1862. стр. 320—321*).

О борьбѣ между С. Гулевичемъ и Аѳанасіемъ Крупецкимъ, возникшей по поводу занятія первымъ монастыря Св. Спаса, нѣкоторыя свѣденія находятся во Львовскомъ Бернадинскомъ Архивѣ (*Inducta Relationum Castr. Premisl*, № книги 358, стр. 1519—1521, 1189—1190, 1263, 1348—1353, 1354—1368, *Prothocol. Castr. Premis*. № кн. 178, стр. 388). Вообще это дѣло, навлекшее на Гулевича и многихъ дворянъ „инфамію“,—было въ свое время дѣло очень громкое. Православные были имъ очень возбуждены. Въ нѣкоторыхъ городахъ (гдѣ перевѣсъ оказывался на сторонѣ православныхъ) власти не хотѣли даже заносить декрета Люблинскаго трибунала въ городскія книги (см. *Inducta decretorum Actorum Terr. Belsensium*,

въ Львов. Бернад. Архивъ, № кн. 183. Тѣмъ болѣе не хотѣлъ подчиниться означенному декрету и продолжалъ вести борьбу съ Крупецкимъ самъ Гулевичъ. Въ этой борьбѣ дѣятельное участіе принималъ и *митрополитъ Петръ Мочила*, посылая на суды уполномоченныхъ поддерживать интересы перемышльскаго епископа и вообще православныхъ. 1-го іюля 1638 (feria quinta post festum Sancti Petri proxima) въ Черемышльскомъ градскомъ судѣ разсматривалось, въ присутствіи означенныхъ уполномоченныхъ, дѣло по жалобѣ Крупецкаго на С. Гулевича и нѣкоторыхъ другихъ лицъ. Приводимъ конечную (начиная съ рѣчи духовныхъ лицъ, уполномоченныхъ Моголюю,) часть этого разбирательства, представляющаго нѣсколько новыхъ фактическихъ данныхъ:

Miłosciwy Panowie Sądowi! My duchowni, bendąc od Jego Mosci Oycy Metrópolity posłani, stojąc przy przywileju diplomatie, który przywiley konstytucją roku millesimo sexcentesimo trigesimo quinto stwierdzony y znowu konstytucją terazniejszego seymu stwierdzony, na Residencye te tedy monasteru władcyce nieunitow naznacony. Zadtym Wasz mosci, naszymi miłosciwy Panowie, niemacie na nas tak następować, gdysz nie yedno Jego Mosci Oycu Ulewicowi należy władcyctwo, ale y wszystkiey Rusi, którzy nie są u uniey, y przeto nie czynicie Waszmosci nam praeiudicium żadnego y bezprawia. Przed Panem Bogiem oswiadczamy się, nie czynicie Waszmosci gwałtu nam w tey mierze. Quin et nos ipsi in personis nostris cum eiusdem monasterii personis egimus similemque sponsum ab iisdem reportavimus.—Interrogatique a nobis de nominibus et cognominibus, contra professi sunt nomina sua Domini Antonius et Philoteus schizmatycky popones religiosi rytus Graeci, qui identidem se defendens haec monasteria et bona illorum, ut supra nomine acrius renunciabat, adeoque nostro refragatoros sese prorsus declarabant. Więc i przypadły wszystkie inszym dziedzicom iako i Zamechowi, przeciwko temu monasteru na samym wirschu gury bendącemu i ludzmi od tamtej strony osadzonymu, przy takomej rezydencyi pomienionego oycu Hulewicza i ludzi przy niem będących.—Protestante parte actorea tak przeciwko temu de complicitate, iako y owemu de aggravatione delicti et infamiae illos, tak że inszym wszystkim, którzy tam przy tym to oycu Hulewicu byli et qui praesenti opera sua navarant illicita Patrocinate sunt bendąc tanta discrimina rei et quia in aperta dimicatione rem deducere volebant; et qui res rati temporis quam sanguinis perpeti ac ne aliqua exinde occasio maioris tumultus et seditiois exoriretur, nie przyszło nam do rzetelnego i skutecznego oddania monasteru przy tym to oycu Ulewicu y comprzyncypałach jego ynszych zawarli, y którzy singulare opera takiego wstępstwa swego iu subsidiis hiis oycu Hulewicowi dederant et anixerunt. Tak nam pars actorea y ynszy ludzie tego wiadomi opowiadali, to jest ten to oyciec Ulewicz sam per se i z czeladzią swoya, Mikołay

Wysoczansky, Markow syn, który w kilkadziesiąt osób przybył na pomoc oycu Hulewiczowi, Turzansky Kiszelica z czeladzią swoją. Basily Iaworsky, który przeciwko nam wyeżdzał i te oppositia i wstret exequutii naszey, jako się wyżej opisało, czynił, i drugi Iaworski de cuius nomine ad praesens ignoratur, cum suis subsidiariis, Iwan, Jacko et Danyel Turecczy, ibidem cum suis asseclis, Adam Chłopecki, Leonti Chłopecki, Iwan Bereźnicky, Basily, Iwan et Waczko Siemiakowie de Waniowice, Teszko Rozstacz de Błonie, Michał Ranocha pop, Dimitr z Wytryłowa, Constanti Krzeczowski, Papo de Unitis, Peter, Fedor et Michael filii eiusdem Krzeczowszczy, y ynszy na to zaciągnieni w niemaley liczbie, którzy w pozwiech y postępkach prawnych mianowani będą y deklarowani, in eo actore nostro enumerandorum non fert prolixitas. Z których niektorzy już infames pred tym zostali, a drudzy complicitatis poenam na się zaciągneli, contra quos tanquam infames et complices pars actorea protestata est; w którym to manasterze przy aparacie wojennym y surma słyszana y chorągiew pokazana była, tak tedy do monastera świętego Spasa nie przyszedszy, postąpiliśmy do wsi Wołkowey, pod manasterem bendącey, wszystkę gromadę iey spromadziwszy po tym woznym pomienionym y szlachcie podług decretow przerzeczonych uczynienia takowey exequutii temu to Jego Mosci Oycu Krupeckiemu Episcopowi ritus graeci Przemyskiemu y capitule Jego Mosci y reinducty yego in bona ademptate wszystkie wies cum oboedientia subditorum omnimoda oddaliśmy Jego Mosci, y wine infamiey et complicitatis infamorum et proscriptorum contra turbatores et violatores iudiciorum exequutionumque suarum założyliśmy; tak my oddawszy tę possessiã Jego Mosci Xiędzu Krupeckiemu, którą samże przy nas Jego Mosci do Administraciey sługom swoim, a mianowicie slachetnemu Theodorowi Ułanieckiemu podał; tak uczyniliśmy i ze wsiã Busowiskami, gdysz to yeden folwark; tandem ulterius w tey to exequutii postępując poszlismy do manasteru świętego Onuphra, przy wsi Nanczutce y Lawrowie bendącego, a tam zastawszy pierwszy połbramy otwartey, a drugą przed samą cerkwią otwartą bramą weszliśmy do Cerkwye starey Świętego Jana Chrzciela, gdziesmy apparatus koscielnych nyc nie zastali, tylko yedne Księgi Ewangelyey do Świętego Onophra y dwoch popow, Siemiona Marcikowskiego y N. Wałoszynowskiego, których mesmy deklarowali, że tu wprowadzamy Jego Mosci Xędza Krupeckiego Episcopa Przemyskiego, podług wyżej opisanych decretow trybunalskich y trybu prawa pospolitego, y aby go za własnego pana y possessora tego monasteru y tych wsi Nanczutky y ynszych dobr do tego należących mieli, przykazując y zarazem przy wszystkiey gromadzie, tey to wsi poddanych, do tey sprawy sprowadzonych, podaliśmy w rzetelną possessiã Jego Mosci Xędzu Krupeckiemu; winy także infamiey, ut supra, contra turbatores et violatores executionis huius założyliśmy; a

kiedyś się zwracali iak stąd idąc ku Straszowicom wsi Władzieckiej, tamemy na ten czas słyszeli strzelanie, od manasteru onego Świętego Spasa pochodzące, bo tam na ten czas onego sługę Xędza Krupeckiego slachetnego Theodora Ulanieckiego we wsi Wołkowicach zostawionego gromiono, y za niem strzelano, y by był providentia Divina suis lasibulis nie uszedł, assumpta fidele vita ipsius, yako sam, do nas do Straszowiec przyszedszy, powiadał, który przez nich exturbatus expugnatusque est; y yakosmy się do tego dostatecznie wywiadowali possessyey tey mayentnosci vice versa gwałtownym sposobem Oycu Krupeckiemu odieli. Iakosz yeszcze na ten czas, gdyśmy ych z woznymi ze szlachtą obsyłali, declarowali, że lubo by dobrze y czeka Xiądz Krupecki tam był został, tedy go zaraz nazajutrz exturbare mieli. Jednak w tych to Straszowicach bendący, temże sposobem, yako y w inszych dobrach, zgromadziwszy poddanych wszystkich, mocą tey executii tę wies y z swemi przyległościami wszystkimi, także manasterz w Smolnicy założenia Naswiętszey Panny, z osadą y z gruntami swemi więc y w Nochoyowiczach z cerkwią Świętego Mikołaya dwor i rupę solną, do tychże dobr władecznych należące, ze dwiema łany roli do dobr tych integrale, za czem zosobna do każdej mayentnosci przyjeżdżając oddalimy totaliter Jego Mosci Xędzu Krupeckiemu ipso solo et capitularibus suis compossessionem acceptantibus de una refragatoros et violatores, ut supra, winy wyżey mianowane interponując suoque effectu tę naszą executyą, quo ad praesentia do finalnego skutku swego przywodząc, cosmy wyżey opisanym woznym wolnym i wszystki przy nas na ten czas bendący oswiadczeni, quem huius exequutionis actum Jego Mosci Xiądz Krupecki cum suis capitularibus „...e eiusdem negocii actoribus prosili, abysmy pro iure et officio nostro przeciwko tym następcom y gwałtownikom respecta lesae et violatae securitatis publiceque przez swawolne postępkı ych pomienione, także strzelania, a do tego prawnego y sprawiedliwosci yego y trybunalskich decretow zgwałcenie, także y osob naszych urzędowzych znieważenie, według praw y constitucyey Koronnych, słuszną animadwersią uczynili. Lecz in huiusmodi perturbationibus, tośmy na swe miejsce residentyi naszej urzędowey reycyowali, zachowawszy całosc popierania tego wszytkiego.

Инфамія Сильвестра Гулевича и вмѣстѣ съ нимъ многихъ православныхъ служила предметомъ разсужденій какъ на провигъ дальныхъ, такъ и на общихъ сеймахъ. Дворянство въ инструкціяхъ послѣд., отправляемымъ на общіе сеймы, наказывало „supplicować do maiestati Jego Królewskiej Mości y pilno apud ordines Rei Publicae starać sie, aby, illegimitatem deducti srutenii uważywszy, Oycu władcyce Hulewiczowi et inculpatis consulerent, iakoby, per clementiam et Rei Publicae, s tych infamiey, poniewasz ex occasione religionis poszli, uwolnieni, a honory restituowani beli“. (Инструк-

ція дворянъ Волынскимъ посламъ, отправленнымъ на Варшавскій сеймъ 1638, II ч. I т. *Архива Юго-Зап. Рос.*, № XXI; цитуемое мѣсто на стр. 242; см. также инструкціи 1639 и 1641 г.г. въ той же части Архива).— Послы на общихъ сеймахъ дѣйствительно старались о „снесеніи“ баниціи съ Гулевича и другихъ лицъ, замѣшанныхъ въ его дѣлѣ, но только *на сеймъ 1641 года* имъ удалось достигнуть этого. Въ конституцію означеннаго сейма внесенъ былъ § подъ заглавіемъ: *Restytucya Urodzonego Sylwestra Hulewicza*,—гдѣ читаемъ: „*Za prozbą Posłow Ziemskich, a zgodą wszech Stanow, z urodzonego Sylwestra Hulewicza, władyki Przemyslskiego, Nieunnita, y z iego complicitibus, Dekret poenae Infamiae, autoritate Conventus praesentis znosimy, y ad pristinum honoris statum przywracamy. Z tą iednak kondycyą, aby władcytvo Przemyslskie, z monasterem s. Spasa y z dobrami, do niego należacemi, perpetuis temporibus, przy unitach zostawało. Monaster zaś S. Onufrego, ze wsią Naczutką, monaster Laura, ze wsią Kawrowym, także monaster Smolnica, ma de facto perpetuis temporibus zostawać in possessione Dysunitow. Gdzie wolna będzie Dysunitom Relacya. A po smierci teraznieyszego Władyki Unity, ma im ieszcze wieś Sehmie do tego bydź przydana. Non derogando in reliquis Punktom, ktore na szczęśliwey Elekcyi Naszey stanęły. A po śmierci teraznieyszego Hulewicza Władyki Nieunnita, iuż na tych monasterach Archimandryt ma bydź podawany. A władyka unit zostawać*“.
(*Prawa, Konstytucie y Przywileie Krol. Pols. y W. X. Lit.*, ed. 1737; volumen 4, pag 7). Разумѣется, такимъ сеймовымъ постановленіемъ остался очень недоволенъ А. Крупецкій и борьба между двумя перемышльскими епископами—православнымъ и униатскимъ—не прекращалась (см. *Сводную Галицко-Рус. мѣстн.* Петрушевича, стр. 95, и въ Львов. Бернад. Архивѣ *Inducta Relationum Castr. Premisl.* № книги 366 стр. 788—790, 900—911; № кн. 371 стр. 1265—1266).

XXXII.

Письмо о. Теофила къ игумену кіево-михайловскаго монастыря Филовею Кизаревичу съ отказомъ принять на себя временное проповѣдничество въ означенномъ монастырѣ и приложеніемъ самаго письма, которымъ его игумень приглашалъ къ себѣ для означенной цѣли.

1637 года, мая 5.

Въ Бозе Превелебному Его Милости Господину Отцу Филатею рад(овати) и здравствовать о Господи выпу желаю.